

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Trondheim, 27.09.2022

Deres ref.:
22/960

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/7177

Saksbehandler:
Bente Støhlen

Miljødirektoratets høringsuttalelse til NOU 2022:6 Nett i tide (Strømnettutvalgets utredning)

Miljødirektoratet viser til høringsbrev fra Olje- og energidepartementet datert 14. juni 2022 om Strømnettutvalgets utredning NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet». Utredningen gir en oversiktlig og god gjennomgang av utfordringer med utviklingen av strømmettet i Norge.

Den sjettede hovedrapporten til FNs klimapanel viser at dersom vi skal nå 1,5-gradersmålet fra Parisavtalen må de globale klimagassutslippene nå toppen mellom 2020 og 2025, og så reduseres raskt slik at utslippene av CO₂ når netto null rundt midten av århundret. For å få til dette kreves det umiddelbare og store utslippskutt i alle sektorer. Miljødirektoratets tiltaksanalyser viser at manglende krafttilgang og kraftnett er en betydelig barriere for å gjennomføre klimatiltak i eksisterende industri. Industrivirksomhetene oppgir at tidsbruk knyttet til utbygging av kraft og nett kan skyve gjennomføring av klimatiltak ut i tid. I transportsektoren er lang saksbehandlingstid, høye investeringskostnader ved anleggsbidrag og høye effekttariffer barrierer for å få etablert ladeinfrastruktur. Utvalgets anbefalinger vil kunne gi kortere ledetid og forbedret tilknytningsprosess, og dermed bidra til å redusere noen av disse barrierene.

Samtidig er det viktig at utbygging av strømmettet ikke går på bekostning av viktige natur- og miljøverdier. Vi ser at utvalget blant annet anbefaler at det utarbeides en sektorveileder for samfunnsøkonomisk analyse av nettanlegg i tillegg til bedre samordning av veiledningsmateriale for KU- og KVVU-prosessene. Miljødirektoratet støtter utvalgets forslag til bedre og mer enhetlig veiledning, herunder på miljøeffekter av utbygging. Det vil være naturlig at Miljødirektoratet involveres i dette arbeidet, blant annet for å sikre konsistens til vår veileder i konsekvensutredninger for klima og miljø. Miljødirektoratet vil presisere at anerkjent metodikk for konsekvensutredninger av klima- og miljøtema er gitt i vår veileder (M-1941).

Kommentarer til spesifikke avsnitt i NOU'en:

I kapittel 6.3 vises det til at både prissatte og ikke-prissatte virkninger må inngå i vurderingen av samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Miljødirektoratet ønsker her å understreke viktigheten av å vurdere og framstille de ikke-prissatte virkningene, herunder på miljø og natur, på en så transparent og enhetlig måte som mulig. Det bør komme tydelig fram hvordan de ikke-prissatte virkningene påvirker den samfunnsøkonomiske lønnsomheten. Utvalget peker videre på at det foregår viktig metodeutvikling for vurderinger av ikke-prissatte virkninger. Vi stiller oss svært

positive til at det arbeides med bedre veiledning på vurdering av ikke-prissatte virkninger også ved utbygging av strømmettet. Anerkjent metodikk for konsekvensutredninger av klima- og miljøtema er, som nevnt over, gitt i vår veileder (M-1941). Miljødirektoratet bør involveres når veiledning på ikke-prissatte virkninger utvikles eller revideres, for å sikre mest mulig konsistens til vår veileder i konsekvensutredninger for klima og miljø.

Utvalget trekker i kapittel 6.3 også fram at det er en generell utfordring at aktørene ikke internaliserer alle kostnadene ved et naturinngrep, og at en naturavgift i større grad ville sørget for å stille aktørene overfor de fulle samfunnsøkonomiske kostnadene. En naturavgift, i tillegg til andre virkemidler, kan være et steg i riktig retning for bedre beslutninger. Vi er her enige i utvalgets vurdering om at en eventuell naturavgift i så fall bør vurderes samlet på tvers av næringer, og ikke separat for enkeltsektorer.

Det er positivt at NVE har iverksatt tiltak for å øke effektiviteten ved konsesjonsbehandling for nettanlegg, jf. beskrivelse i avsnitt 12.2. Det nevnes blant annet mer veiledning og tydelige krav til fagkunnskap og omfang av utredninger for å unngå tilleggsutredninger. Miljødirektoratet vil oppfordre til økt fokus og veiledning rundt utredningsprogram, og at krav og forventninger til konsekvensutredningene tydeliggjøres. Konkrete og omforente utredningsprogram kan redusere behovet for tilleggsutredninger.

I kapittel 13.6.6 vurderer utvalget om miljømyndighetene i større grad skal få ansvar for å sikre kvaliteten på konsekvensutredninger for natur og miljø, for eksempel ved å bestille utredninger og påse at de utføres på en tilfredsstillende måte. Her kunne med fordel miljømyndighetenes viktige rolle i å stille krav til de som skal gjennomføre utredningene, samt å utvikle veiledningsmateriale, vært framhevet. Miljømyndighetene må involveres når framtidige krav og veiledninger skal utvikles eller revideres.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Torfinn Sørensen
avdelingsdirektør

Guro Børnes Ringlund
seksjonsleder

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Postboks 8013 DEP

0030

OSLO